

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Rb. Bernard Mandl

Rb. Dr. S. Wolf Link

Rb. Dr. J. Eisenberg

Anna Levinská

(1865—1866), Bernard Mandl (1867—1895), Dr. Samuel Wolf Link (1895—1904). V letech 1904 až 1905 zastupoval rb. Alois Polák, chrámový kantor. Od r. 1905—1909 byl rb. Dr. Samuel Arje, od r. 1909 Dr. Isak Eisenberg, který zemřel po delší nemoci v Praze v r. 1926. Od t. r. je místo rabína neobsazeno, zastupuje jej prozatímně Leopold Lederer. Z uvedených rabínů byl jediný, Jáchym Wurm, rodák dobršíšský.

*

Až do konce 18. stol. chodily žid. děti s křesťanskými do farní školy. Na počátku 19. stol. byly vyučovány žid. děti soukromě učiteli, které platil a nad nimiž měl dohled rb. Nebyly to vždycky síly spolehlivé a někteří se dlouho v D. nezdrželi. Vyučovací jazykem v žid. škole byla němčina. Řádné vyučování v žid. škole bylo zavedeno teprve v r. 1852 za př. Bernarda Levinského, jenž zrušil t. zv. „chejdr“, jak se tenkrát žid. škole hebrejsky říkalo a zavedl vyučování řádně kvalifikovanými učiteli. Z této školy vyšlo na sta žáků a žaček, kteří neměli příležitosti dále se vzdělávat i přece se ve světě neztratili a mnozí z nich i vynikli.

Za Bernarda Levinského vyučovalo se v malém domku ž. o., který zakoupila v r. 1838 od Josefa Jechouta (č. p. 56/46 v uličce, spojující náměstíčko před novou synagogou s příbramskou silnicí). Za př. Marka Levinského, jenž nastoupil po svém bratru Bernardovi, koupila obec velký dům na náměstí, který dodnes drží a zřídila v přízemí (dnes poštov. úřad) učebnu. V r. 1865, kdy vydány byly nové školní zákony, bylo další trvání školy i na základě nových zákonů povoleno a v r. 1870 byla prohlášena za soukromou. K úplnému zrušení židovské školy došlo v r. 1907.

Z učitelů, pokud bylo možno zjistiti jich jména a dobu působení jich v D., uvádíme: Jakub Deutsch (1816), Neumann, Khon, Rezek z Modřan, Bernard Bärner, Möles, Heller, Abraham Kleinzeller (1862), Kleinfinger (1863), Moric Dubský (1863—1866), Zikmund Fischl, Stránský, Mauthner, David Löwy (1874 až 1899), Ludvík Kollmann (1899—1906) a Žofie Schwarzbegová (1906—1907). Učitel Neumann z Nové Vsi, jmenovaný na druhém místě, vyřezal v r. 1821 krásný obraz, jenž je uložen v kostele. Největších zásluh o obec získal si učitel David Löwy, jemuž děkuje velká většina nynější generace za své vzdělání.

Dobročinné spolky.

Vedle „Dobročinného a pohřebního bratrstva“, o němž je podrobná zmínka ve stati, pojednávající

o hřbitově, je v D. ještě Dámský dobročinný spolek, založený již v r. 1867. Předsedkyněmi tohoto spolku byly: Eleonora Becková (1865—1869), Anna Levinská (1869—1892), Klára Kellnerová (1892 až 1914), Anna Poláková (1914—1920). V letech 1920—1924 vedl prozatímně záležitosti spolkové př. ž. o. Eduard Bleier. V r. 1924 převzala předsednictví Gabriela Guthová. Bylo to v době, kdy následkem předcházejících mimořádných válek způsobených poměrů veškerý spolkový majetek byl značně znehodnocen. Její neúnavné péči podařilo se celý spolkový majetek zachrániti a přivesti do původního stavu.

V r. 1929 ujala se předsednictví Růžena Frankelová.

Jednatelům spolku od jeho založení až do r. 1916 byl Markus Windt.

Dobříšští židé intelektuálové.

Rodáci z Dobříše a okolí.

Chajim Wurm, byl rb., zemřel v Dol. Kralovicích u Ledče. — Dr. Julius Wiener, advokát a obhájce ve věcech trestních v Praze. — MUDr. Karel Fleischmann, rodák z Bukové, primář ve Vídni. — JUDr. Karel Fleischmann, advokát v Karl. Varech (zemřel). — JUDr. Karel Fleischmann, adv. koncipient v Něm. Brodě. — Karel Fischer,

Eleonora Becková

Gabriela Guthová

nar. 1859 v D., zemřel 24. dubna 1906 v Praze. Povoláním úředník magistrátu hlavního města Prahy, byl činným literárně a žurnalisticky. Byl spoluzakladatelem organizace českožidovské. Redigoval 22 let Kalendář českožidovský a 9 let Českožidovské Listy. Přispíval literárně též do Ottova Slovníku. — MUDr. Karel Beck, profesor v Chicagu. — MUDr. Heřman Pollak, lékař na Hořovicku. —